

לביא: הפיל המעופף

פרס היסס, וייצמן החליט,

בגין שינה, שרון עיכב

וארנס חידש את ההחלטה

על ייצור מטוס הלבאי -

אך החשבון נעשה בלי

בעלי-הבית האמריקאים!

אתם מנסים לעשות את ישראל בני-ערובה למיזכרי-ההבנה. עם ישראל חי 3700 שנה בלי מיזכרי-ההבנה עם אמריקה, ויוסיף לחיות בלעדיו עוד 3700 שנה. בעינינו זהו ביטול המיזכר."

האמריקאים החליטו להשעות את התהי"מ מה על מיזכרי-ההבנה האסטרטגי, אחרי החלת החוק הישראלי על רמת-הגולן. תגובתו החריפה של מנחם בגין העניקה עוצמה רבה ללובי של חברות-הנשק, ש-התנגדו להעניק לישראל סיוע כלכלי וטכני-נולוגי, הדרוש לבניית לביא.

החברות האמריקאיות, שקודם לכן היו מוכנות להשתתף בבניית לביא הקשיחו מאוד את התנאים אחר-כך, ולמעשה הצי-עו לשתף פעולה עם ישראל בבניית מטוס קרב חדיש, שחלק ממנו ייוצר בישראל, אך הוא יהיה אמריקאי ברובו המכריע.

המישפט האחרון שאמר באותה שיחה בגין ללואיס, בסופה של שנת 1981, היה: "בעניין לבנון ביקשתי להודיע למזכיר-המדינה, כי לא ניוזם מילחמה. אך אם נותקף עליידי המחבלים או הסורים, נצא להתקפת נגד."

כלומר: כבר אז הודיע בגין לשרי-החוק האמריקאי ("מזכיר המדינה") אלכסנדר הייג, כי ישראל תצא למלחמה בלבנון, שפרצה שיבעה חודשים אחר-כך.

התאריך השני קשור להצהרה זאת, ולי-איש שהיא הושמעה באוזניו: אלכסנדר הייג, שמילחמת-הלבנון הביאה למעשה לפיטוריו מן הממשלה האמריקאית בקיץ של שנת 1982.

הקשר בין הייג ובין פרויקט הלבאי אינו עקיף או מיקרי. הוא ישיר מאוד.

מכת

החסד

פני שמונה אלכסנדר הייג כשר-החוק האמריקאי, הוא היה יו"ר מוע-צת המנהלים של חברת-ענק אמריקאית, יוניטד טכנולוג'יס קומפני (יו"סיטי). חברת-הבת העיקרית של יו"סיטי היא חברת פראט-אנדריוטי, המייצרת מנועי-סילון, בשעה שהייג היה יו"ר מועצת-המנהלים של יו"סיטי, הוא קיבל את ההחלטה שפראט-אנדריוטי תיכנס לתחרות על ייצור המנועים למען מטוס הלבאי הישראלי. התחרות היתה עזה, ופראט-אנדריוטי זכתה בה.

אחר-כך, כשמונה הייג כשרי-החוק בממ-שלתו של הנשיא רונלד רגן, הוא לא ניתק את קשריו עם יו"סיטי. אחרי ש-התפטר, נודע כי בשנת כהונתו בממשלה האמריקאית קיבל הייג לא פחות ממיליון

"אתה רוצה לדעת מתי יטוס המטוס לביא? בדיוק כשתזרום הטיסה הראי-שונה בתעלת הימים." האיש שאמר את הדברים האלה אינו מוכן להזדהות. הוא היה אינטרנט, כמו שהוא מגדיר את מצבו, והוא חושש שאם יזדהה, יראו כי-דבריו נקמנות לשמה.

כוונתו היא ברורה: כשם שהפרוייקט היומרגי של תעלת הימים, בין היסיהתכונ ויסיהמלת, מאיים להיות הפיל הלבן הגדול של מדינת ישראל, כך יהיה לביא בחזקת פיל לבן מעופף, שקשה לדעת אם ימריא אייפעם לשחקים, כמטוס-הקרב הישראלי המתוחכם של שנות התישעים.

"ישראל,

בן-ערובה"

בין שתי התוכניות שעליהן החליטה ממשלת הליכוד יש הבדלים רבים, אך גם כמה קווי-דימיון. עשרות רבות של מיליוני דולרים - מיליארדי שקלים - מוזרמים לפיתוח שני הפרוייקטים האלה, בלי שלאיש יהיה מושג ברור מה יעלה בסופן, ואם אומנם יתבצע משהו. הכסף הזה מוזרם, לפיתוח, כאשר איש אינו יודע מהיכן יגיע הכסף לביצוע התור-כניות עצמן - כריית התעלה וייצור ה-מטוס.

עכשיו, כשמונה הפרופסור משה ארנס כשרי-ביטחון, מקווים רבים בישראל ש-סיכויי ההמראה של לביא משתפרים.

ארנס הוא מהנדס אווירונאוטיקה במיקי צוער. הוא היה שותף לפיתוח מטוס ישרי-אלי אחר - כפיר, ואולי חשוב יותר מכל: ארנס מכיר היטב את תעשיית ה-מטוסים האמריקאית. הוא עבד בפרוייקט של פיתוח מנוע סילון אמריקאי בחברת קרטס-רויט, ושהה זמן רב בקירבת מיפע-לי בואינג שבמדינת וושינגטון. ארנס גם היה שגרירה של ישראל בושינגטון, והוא מכיר את מישק-הכוחות האמריקאי, בין-תישלוכות-הנשק הגדולות ובין הממשלה והפנטאגון.

למישק הכוחות הפנים-אמריקאי יש חשיבות רבה בכל מה שנוגע לייצורו של לביא.

האיש שאינו מוכן להזדהות מצביע על שני תאריכים שבהם, לדעתו, ניגזר דינה של תוכנית הלבאי. התאריך הראשון הוא דצמבר 1981. באותו חודש אמר ראש-ממשלת-ישראל, מנחם בגין, לשגריר ארצות-הברית בישראל, סמואל לואיס, את הדברים הבאים:

הודעתם שאתם משעים את הדיון במי-זכריה-ההבנה ביחס לשיתוף האסטרטגי...

שרי-לשעבר וייצמן וסוכני-נשק קולין מטוס קטן ומזור